

VII. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi, ODTÜ, 21-23 Kasım 2001

ÖĞRETİM ELEMANLARI VE ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDE ÜNİVERSİTE AKADEMİK DANIŞMANLIK HİZMETİ

H.HARLAK, C.ÖZDEMİR, F.DEMİRKIRAN, Ş.ÖZKAN

Adnan Menderes Üniversitesi Gençlik Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi

Kurumlaşma ve Üniversiteler

Toplumsal ilişkilerin sürdürülmesi ve toplumsal yapının ihtiyaçlarının giderilmesi büyük ölçüde o toplumun kurumlarıyla ve kurumsallaşma süreçleriyle ilgilidir. Toplumsal kurumlar bir bakıma toplumun ihtiyaçlarını sınıflandırır ve bu alandaki değerleri, normları, uygulamaları belirli bir uygulama tarzı içinde sistemleştirir.

Kurumlaşmanın sözlük anlamı, “toplumdaki uygulamaların, genel kabul görülecek bir, biçim alma süreci”dir. Demokratik ülkelerde uygulamaların genel onay görecekt biçimde yapılandırılması ise ancak hukuk sisteminin ilke ve yöntemleri çerçevesinde mümkün olabilir. Hukukun da asli kaynağı, gelenek hukukudur. Gelenek “toplum içinde uzun zamandan beri uygulanan ortak davranışlar” olarak tanımlanmaktadır (Can ve Güner, 1999). Bu davranışların hukuk kuralına dönüştürülmesi bazı koşulları gerektirir. Bu koşullardan hukukun genel esaslarına uygunluk ve genel inanç önceliklidir. Kuşkusuz her gelenek hukuk kuralına dönüşmez. Bir geleneğin hukuk kuralına dönüşebilmesi için bir koşul, insanların o geleneğin kurallarına “... sırf alışkanlık, geleneklere bağlılık gereği olarak değil, fakat onlara uyulmasını haklı saydıkları” (Güriz, 1997), önemli ve gerekli buldukları için uymalarıdır.

Türkiye Cumhuriyeti hukuk sistemi tarihsel birikiminden yararlanmaktadır. Ancak T.C., yönetim biçiminden birey anlayışına kadar yepyeni bir toplumsal sistem olduğuna göre, tarihsel geçmişinden farklı, kendine özgü bir yapıdır. Şu halde 78 yıllık cumhuriyet geçmişi ve getirdiği hukuk sistemine rağmen, kendine özel bir de gelenek sistemi vardır. Aynı zamanda bu geleneklerini anayasada ifadesini bulan temel prensipleri çerçevesinde geliştirme, olgunlaştırma “ve kurumsallaştırma” şansına da sahiptir.

Cumhuriyet sonrası kurulan üniversiteler, bir yandan kurumsal yapılaşma süreçlerini yaşarken diğer yandan bir kurum kültürü yaratma çabalarını da sürdürmüşlerdir. Günümüzde Türkiye’deki üniversitelere bakıldığında, kurumsallaşma bakımından farklı düzeylerde oldukları görülmektedir. Bir kurumun, yaşı, kadroları, birikim ve deneyimi, karizmatik kişilikleri, öğrencileri gibi pek çok faktör, kurumlaşma süreçlerinde rol oynar. Bununla birlikte bir üniversitenin sadece yaşı, ya da sadece kadro zenginliği onun kurumsallaşmasının göstergesi olarak alınamaz. Geleneklerden kaynaklanan hukuk kural ve ilkeleri çerçevesinde üniversiteler, özellikle de genç üniversiteler de kendilerine özgü bir “kurum kültürü” oluşturarak amaçlarının en uygun biçimde gerçekleşmesini sağlayabilirler. Bu bağlamda yeni kurulan üniversiteler, öncekilerin birikiminden de yararlanarak, temel ilkeler çerçevesinde geleneklerini oluşturma şansına sahiptir.

Üniversite Eğitimi ve Değişen Danışmanlık Anlayışı

Genç kuşaklar, toplumlar için her boyutta önemli bir potansiyel oluşturur. Ekonomik boyutta nüfus piramidinin geniş olması kalkınma için çok önemli olan çalışma çağındaki genç nüfusun kalabalık olduğunu gösterir. Eğer yatırımlar, bu yeni iş gücüne uygun bir çalışma kapasitesi sağlayacak boyutta düzenlenebiliyorsa, bu durum toplum için önemli bir avantajdır.

Eğitim boyutunda: Eğer eğitim, evrensel kültürü, genç kuşaklarına uygun şekilde - yani, bireylerin kişisel yetenek ve yaratıcılıklarını olabildiğince geliştirmelerini sağlayacak tarzda- aktarabiliyorsa; genç kuşakların dinamizminden, toplumu bilimsel araştırmalarla, kültürel yenilikler, teknolojik birikime katkılar sağlama yoluyla zenginleştirme yönünde yararlanabiliyor demektir. Bu çerçevede üniversite eğitimi özel bir öneme sahiptir.

Toplumların gelişmiş insan gücüne duydukları gereksinim, insan kaynaklarına bakış açılarını da rafineleştirmektedir. Bu anlayışla, Batı toplumları da üniversite eğitimlerini gözden geçirmektedir (Pitman, 2000). Toplam kalite anlayışı bu çizgide oluşmuş bir paradigmadır. Kısaca, üniversitelerdeki tüm etkinliklerin öğrencinin en verimli şekilde eğitilmesi yönünde düzenlenmesi şeklinde tanımlanabilir. Bu süreç, üniversitedeki tüm ortamların ilgili amaç doğrultusunda gözden geçirilmesini gerektirir: Etkin bir uzmanlık eğitimi, sistemli bir genel kültür, çok seçenekli ve doyumlu sosyal etkinlik grupları, empatik bir danışmanlık ilgili sistemin birimleridir.

Bu anlayış sisteminde, danışmanlığa özel bir önem atfedilmiştir: Öyle ki danışmanlık “yeni bir paradigma için yeni bir isim”, “başarı için bir metafor olarak danışmanlık tutkalı” olarak değerlendirilmektedir (Glickman ve ark., 2000). Danışmanlık bu çerçevede, eğitimin iyileştirilmesi (improvement of instruction) (Duncan, 1992) ile özdeş tutulmakta, hiç değilse eğitimin iyileştirilmesi için bir ön koşul olarak görülmektedir.

Toplumumuzun kültürel mirasını gençliğin üniversite kesimine aktarma yönündeki geleneği, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 4. maddesinde ifadesini bulmuştur. İlgili maddenin 7. fıkrası öğrencilerin “ilgi ve yetenekleri yönünde yurt kalkınmasına ve ihtiyaçlarına cevap verecek, aynı zamanda kendi geçim ve mutluluğunu sağlayacak bir mesleğin bilgi, beceri, davranış ve genel kültürüne sahip vatandaşlar olarak yetiştirmek ve 6. fıkra onların “beden, zihin, ruh, ahlâk ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir şekilde yetişmiş” olmalarını öngörmektedir.

Üniversitelerdeki danışmanlık hizmetleri, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun öğretim üyelerinin görevlerini belirtildiği madde 22’ye dayanarak uygulanmaktadır. 24-28 Ekim 1988’de T.C. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı’nca gerçekleştirilen I. Gençlik Şurası’nda Yükseköğrenim Gençliğinin Sorunları konusunda “akademik danışmanlık hizmetlerinin daha etkili hale getirilmesi, danışmanların ders programlarının yapılmasının yanısıra öğrencilere genel olarak öğretim faaliyetleri ile ilgili konularda bilgi verme (örnek: Yönetmelik, imtihanlar, etkili çalışma teknikleri v.b.) ve yönetim ile öğrenci arasındaki iletişimi sağlama gibi hizmetleri yerine getirebilmeleri için gerekli düzenlemelerin yapılması” kararı alınmıştır (Bkz. *I. Gençlik Şurası* Karar no. 9).

Adnan Menderes Üniversitesi’nde Danışmanlık Uygulaması

Danışmanlık konusu Adnan Menderes Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nde şöyle tanımlanmaktadır:

Danışmanlar

Madde 18- Ders yılı başlamadan önce öğrencilere, eğitim-öğretim konularında karşılaşacakları sorunların çözümünde yardımcı olmak üzere, gerektiğinde bölüm başkanlarının yazılı önerileri gözönüne alınarak, fakülte dekanı/yüksekokul müdürünün onayı ile ilgili bölümlerin öğretim elemanları arasından danışmanlar görevlendirilir. Danışmanların görev ve sorumlulukları, ilgili fakülte/yüksekokulun yönergesinde belirtilir.

Danışmanların görevleri bu yönetmelik maddesine dayanarak her birimin eğitim-öğretim ve sınav yönergesinde tanımlanmıştır. Örneğin Adnan Menderes Üniversitesi Fen

Edebiyat Fakültesi, Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönergesi'ndeki ilgili madde şöyledir:

Madde 22- Öğrenciler için eğitim-öğretim konularında karşılaşılabilecek sorunların çözümünde yardımcı olmak üzere, ders yılı başlamadan önce bölüm başkanının yazılı önerisi dikkate alınarak Fakülte Dekanı tarafından ilgili bölümün öğretim elemanları arasından danışmanlar görevlendirilir. Danışmanlar, bölüm başkanı ile işbirliği içinde çalışır.

Danışmanın başlıca görevleri şunlardır.

- a) Öğrencinin ders kaydı ve kayıt yenilemesine yardımcı olmak, ders kayıt bildirim fişini imzalamak,
- b) Danışmanı olduğu her öğrenci için dersler ve notlarla ilgili tüm bilgileri içeren bir bilgi kartı (Karteks) tutmak.
- c) Mezuniyet hakkı elde eden öğrencilerin ilişki kesme belgelerini imzalamak, kaydı silinme durumuna gelen öğrencilerin adlarını kayıt silme nedenleri ile birlikte yazılı olarak bölüm başkanlığına bildirmek,
- d) Mezun olmuş öğrencilerle ilgili tutulan tüm belgeleri bölüm başkanlığına teslim etmek,
- e) Öğrencilere yemek, barınma, kitap, ders notu, sağlık vb. konularda yol göstermek.
- f) Öğrencileri ilgilendiren yasa, yönetmelik, yönerge, disiplin yönetmeliği ve benzeri mevzuat ile dersler ve yönetimle olan sorunlar konusunda öğrencileri bilgilendirmek ve uyarmak,
- g) Burslar, krediler, geçlik kampları, ulusal ve uluslararası gençlik faaliyetleri konusunda öğrencileri bilgilendirmek ve yardımcı olmak,
- h) Öğrencinin yasa ve yönetmelikler çerçevesindeki istek ve sorunlarını bölüm başkanlığı aracılığıyla dekanlığa ileterek çözüm yolları aramak.

Akademik danışmanlık hizmetleri yönetmeliklerle hükme bağlanmış olmakla birlikte, bu hizmetin iyi yürütülmesinde bazı güçlüklerin olduğu gözlemlenmektedir. Akademik danışmanlık hizmetlerinin daha verimli ve işlevsel hale gelmesi öncelikle bu alanda karşılaşılan sorunların tespitine bağlıdır. Bu araştırma, bir yandan üniversitelerimizdeki akademik danışmanlık uygulamalarına ilişkin öğrenciler ve öğretim elemanlarının değerlendirmelerinin ortaya konması, öte yandan Adnan Menderes Üniversitesi örneğinde bu konudaki görüşlerin, sorunların ve karşılıklı algılamaların saptanması amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Bu çalışma, iki grupta (öğrenciler ve öğretim elemanları) danışmanlık uygulamasına yönelik görüş ve önerilerin alınmasına yönelik karşılaştırılmalı bir araştırmadır. Ayrıca bu karşılaştırmaların Adnan Menderes Üniversitesi'nde yapılması nedeniyle bir örnekölçü çalışması olarak da düşünülebilir.

Araç

Bu araştırmada veri toplamak için anket tekniği kullanılmıştır. Öğretim elemanları ve öğrenciler için birbirine paralel olmak üzere iki tip form hazırlanmıştır. Ankette hem hali hazırda akademik danışmanlık uygulaması ile ilgili bilgi ve görüşler hem de danışmana ilişkin algılar ve değerlendirmelere ilişkin sorulara yer verilmiştir. Anketin öğrenci formunda, öğrencinin devam ettiği fakülte, yüksekokul ya da meslek yüksekokulundaki akademik danışmanlığın uygulanma biçimi, kendi akademik danışmanına ilişkin bilgiler (unvan, hangi

sıklıkta görüşüldüğü v.b.), akademik danışmana en sık iletilen bilgiler, en çok yardımcı olunabilen, hiç yardımcı olunamayan, akademik danışmanın görevi içinde olan ve olmayan sorunlar; öğrenci danışman ilişkisini etkileyebilecek bazı faktörlerin etki düzeyleri, bazı kişisel özelliklerin akademik danışmanlık için önemi ve kendi danışmanın bu özelliği taşıma düzeyi, akademik danışmanın genel değerlendirilmesi, akademik danışmanlık uygulaması ile ilgili görüş ve öneriler yer almıştır. Aynı sorular akademik danışman formunda da bulunmaktadır ancak akademik danışmanla ilgili değerlendirme kısımlarında danışmanın kendisini değerlendirmesi istenmiştir.

Örneklem

Bu çalışmada örneklemin oluşturulmasında oranlı tabakalı örnekleme esas alınmış olmakla birlikte özgün bir uygulama geliştirilmiştir. Adnan Menderes Üniversitesi'nde onyedü eğitim birimi vardır. Birimlerde akademik danışmanlık uygulanma biçimi farklılıklar göstermektedir. Örneğin Tıp Fakültesi'nde her öğrenci için bir danışman belirlenirken bazı birimlerde 30 öğrenciye bir danışman görevlendirilmektedir. Dolayısıyla örneklem oluşturulurken bu farklılıkların gözönüne alınması zorunlu olmuştur. Her birimde anket uygulanacak kişi sayısı, oranlama esasına dayalı bir hesaplama sonucunda belirlenmiştir. Her birim için örnekleme alınacak akademik danışman sayıları belirlendikten sonra öğretim elemanları gereken durumlarda tesadüfi olarak (kur'a yöntemiyle) belirlenmiştir.

Araştırmanın öğrenci örneklemini için her öğretim elemanının danışmanı olduğu öğrenciler arasından tesadüfen belirlenmiş en az beş kişinin örnekleme alınması hedeflenmiştir.

Araştırma örneklemini 97 öğretim elemanı ve 563 öğrenci olmak üzere toplam 660 kişiden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenci ve danışman öğretim elemanlarının çoğunluğu fakültelerdendir (bkz. Tablo-1). Tabloda görülen değerler, hem öğrencilerin hem de danışman öğretim elemanlarının üniversite bazında dağılımlarını temsil eder niteliktedir.

*Tablo-1 Örneklemin fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokulu açısından dağılımı **

	Öğretim elemanları		Öğrenciler	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Fakülte	56	57,7	266	47,5
Yüksekokul	21	21,7	117	20,9
Meslek Yüksekokulu	20	20,7	177	31,6
Toplam	97	100.0	560	100.0

Örneklemin öğrenci grubu 563 kişiden oluşmaktadır. Yaş ortalaması 20.7'dir. Öğretim elemanı grubu ise 97 kişidir ve yaş ortalaması 35.4'tür. Örneklemin cinsiyet açısından dağılımı iki grupta birbirine yakındır (bkz. Tablo-2).

* Metin içinde geçen sayısal değerlerle tablo değerlerinin birbirini tutmaması cevap alınamayan anketlerin tabloya dahil edilmemesindendir. Bundan sonraki benzer durumlar da aynı şekilde düşünülmelidir.

Tablo-2 Örneklemin cinsiyet dağılımı

	Öğretim elemanları		Öğrenciler	
	Kişi sayısı	%	Kişi sayısı	%
Kadın	41	42.3	229	40.7
Erkek	56	57.7	334	59.1
TOPLAM	97	100.0	563	100.0

Tabloda görülen öğrencilere ait oranlar üniversitenin öğrencilerine ilişkin cinsiyet dağılımını yansıtmaktadır. 2000-2001 öğretim yılı itibarıyla bu oran kızlar için %42, erkekler için %58'dir. Örnekleme alınan öğretim elemanlarının unvanlarına göre dağılımı Tablo3'dedir.

Tablo-3 Örneklemin danışman öğretim elemanlarının unvanlarının dağılımı

	Kişi Sayısı	%
Profesör	8	8,2
Doçent	13	13,4
Yardımcı Doç.	21	21,6
Öğretim Görevlisi	27	27,8
Araş.Gör	21	21,6
Okutman	7	7,2
TOPLAM	97	100

Tablodan da izlenebileceği gibi, örneklemdeki danışman öğretim elemanları arasında sırasıyla öğretim görevlileri, araştırma görevlileri, yardımcı doçentler daha büyük çoğunluğu oluşturmaktadır.

Örneklemdenki öğretim elemanları ortalama 4.6 yıldan beri akademik danışmanlık yapmaktadır. Hali hazırda ortalama 25 öğrenciye danışmanlıklar.

Örnekleme oluşturan öğrenci grubunun sınıflara göre dağılımı Tablo-4'de görülmektedir.

Tablo-4 Örnekleme oluşturan öğrencilerin sınıflara göre dağılımı

	Kişi Sayısı	%
1	263	46,7
2	155	27,5
3	93	16,5
4	52	9,2
TOPLAM	563	100.0

Örnekleme oluşturan öğrencilerin farklı sınıflardan olmasına çalışılmıştır. Ancak Tablo-4’de 1. ve 2. sınıfların daha yüksek oranda görünmesi, meslek yüksekokulu öğrencilerinin de örnekleme de bulunmasından kaynaklanmaktadır.

Örnekleme deki öğrencilerin danışmanlarının unvanlarına göre dağılımı Tablo-5’de görülmektedir.

Tablo-5 Akademik danışmanların unvanlarına göre dağılımı (öğrencilerin ifadeleri)

Unvan	Kişi Sayısı	%
Profesör	28	5,2
Doçent	43	8,0
Yardımcı Doç.	76	14,2
Öğretim Görevlisi	226	42,1
Araş.Gör	122	22,7
Okutman	36	6,7
Uzman	6	1,1
TOPLAM	537	100,0

Örnekleme alınan danışman öğretim elemanlarının unvanlarına ilişkin dağılım ile Tablo5’de görülen dağılım arasında görülen küçük farklılıklar bazı birimlerde araştırmaya katılan öğrencilerin hedeflenen sayının üzerinde olmasından kaynaklanmaktadır.

Uygulama

Araştırmanın uygulaması 2000-2001 Eğitim-Öğretim yılının bahar dönemi final sınavları sırasında gerçekleştirilmiştir. Uygulamaya geçmeden önce her birimin final programları edinilerek gidilecek birimler belirlenmiş ve bir çalışma takvimi oluşturulmuştur.

Uygulama araştırma ekibinden iki kişilik gruplarla gerçekleştirilmiştir. Uygulamaların standart olması için önceden saptanan güven, gizlilik ve objektiflik ilkelerine mümkün olduğu kadar özen gösterilmiştir. Bu ilkeler doğrultusunda öğrencilerin anketleri doldurmaları esnasında danışmanlarının, diğer öğretim elemanlarının ya da arkadaşlarının göremeyeceği bir ortam sağlanmasına dikkat edilmiştir. Her iki örneklem grubuna (öğretim elemanları ve öğrenciler) anketleri doldurmadan önce araştırmanın amacı ve araştırmacıların görevi açıklanmıştır. Anketler cevaplayıcıların kendileri tarafından cevaplanmış ancak geri alınırken hemen kontrol edilerek boş bırakılan sorular varsa tamamlanmıştır. Öğrencilerin doldurduğu anketlerden güvenilir olmayan bir kaç anket değerlendirme dışı tutulmuştur. Uygulamanın tamamlanmasından sonra verilerin değerlendirilmesi sürecine geçilmiş, veriler bilgisayar ortamına aktararak öngörülen istatistik analizlere tabi tutulmuştur. Açık uçlu sorular da ayrıca elde değerlendirilmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi ve Bulgular

Uygulamadan elde edilen verilerin değerlendirilmesi için öncelikle frekans analizi yapılmış daha sonraki aşamada öğretim elemanları ile öğrencilerden elde edilen verilere karşılaştırmalı analizler yapılmıştır. Burada sırasıyla bilgi düzeyleri, akademik danışmanın rolüne ve kendisine ilişkin değerlendirmeler ve genel olarak akademik danışmanlık ile ilgili düşünceleri içeren karşılaştırmalara yer verilecektir.

Birimlerde Hali Hazırdaki Danışmanlık Uygulamalarıyla İlgili Bilgi Ve Görüşler

Hazırlanan ankette akademik danışmanlıkla ilgili bilgi düzeylerini belirlemek için kişilerin birimlerinde akademik danışmanın nasıl belirlendiği sorulmuştur. Bu soruya her iki grubun verdiği cevapların dağılımı Tablo-6'da görülmektedir.

Tablo-6 Birimde akademik danışmanın nasıl belirlendiğine ilişkin cevapların dağılımı

	Öğretim elemanları		Öğrenciler	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Her yıl farklı danışman belirleniyor	15	16,1	146	28,2
Kayıttan mezun olana kadar aynı kişi	70	75,3	277	53,5
Diğer	8	8,6	95	18,3
TOPLAM	93	100,0	518	100,0

Tablodan da izlenebileceği gibi öğretim elemanlarının ve öğrencilerin cevaplarının dağılımı farklı görünmektedir. İki gruptaki kişilerin cevaplarının farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kikare analizinin sonuçları öğrencilerin ve öğretim elemanlarının akademik danışmanın nasıl belirlendiğine ilişkin cevaplarının istatistiksel bakımdan farklılaştığını göstermiştir ($\chi^2=17.631$, s.d.=3 $p< .001$). Öğretim elemanları, öğrenci kayıt olduktan mezun olana dek aynı kişinin danışman olduğunu daha büyük oranda söylerken öğrenciler bu cevabı nispeten daha az oranda belirtmişlerdir. Ayrıca diğer seçeneğini işaretleyen öğrencilerden 18'i danışmanlarının nasıl seçildiğini bilmediğini ifade etmiştir.

Bilgi düzeylerini belirlemek için yöneltilen diğer soruda akademik danışman ile öğrencinin hangi sıklıkta görüştükleri sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevaplar Tablo7'de görülmektedir.

Tablo-7 Hangi sıklıkla görüşüldüğüne ilişkin cevapların dağılımı

	Öğretim elemanları		Öğrenciler	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Hiç	0	0	104	18,6
Her yıl bir kez toplu halde	5	5,2	37	6,6
Ayda bir düzenli	1	1,0	13	2,3
Haftada bir	5	5,2	3	0,5
İstediğim zaman	62	64,6	327	58,6
Diğer	23	24,0	74	13,3
TOPLAM	96	100,0	558	100,0

Tabloda da görüldüğü gibi öğrenciler ve öğretim elemanlarının bu soruya verdikleri cevaplar farklılaşmaktadır. χ^2 sonuçları bu farklılaşmanın istatistiksel bakımdan da anlamlı olduğunu göstermektedir ($\chi^2=40.182$, s.d.=6, $p< .000$). Öğrencilerin % 18,6'sı danışmanı ile hiç görüşmediğini belirtirken öğretim elemanlarından hiç kimse danışmanı olduğu öğrencilerle görüşmediği şeklinde bir cevap vermemiştir. İki grupta her istediği zaman görüştüğünü belirtenlerin oranı da farklılık göstermektedir. Ayrıca bu soruda öğrencilerin diğer seçeneğinde belirttikleri ifadeler analiz edildiğinde 12 kişinin, bir sorun olduğunda

görüştüğü, 5 kişinin danışmanını okulda bulamadığı ve 4 kişinin sadece ders kaydı sırasında görüştüğü saptanmıştır.

Danışmanın öğrenci ile görüşmesinde bir sorunla karşılaşp karşılaşmadığı, eğer sorun varsa bunların neler olduğuna ilişkin durum da incelenmiştir. Bu konu ile ilgili soruya verilen cevapların değerlendirilmesi Tablo-8'deki gibi bir durumu ortaya çıkarmıştır.

Tablo-8 Danışman ile öğrencinin görüşmesinde karşılaşılan sorunlar

	Öğretim elemanları		Öğrenciler	
	Kişi sayısı	%	Kişi sayısı	%
Hayır hiçbir sorun yaşamıyorum	59	60.8	319	56,7
Danışmanın pek vakti olmamasından dolayı sorunları anlatacak fırsat bulamama	4	4.1	89	15,8
Mekân uygun olmadığı için rahatça konuşamama	24	24.7	136	24,2
Danışmanın arandığında yerinde bulunamaması	5	5.2	45	8.0
Diğer	20	20.6	63	11,2

Tablo incelendiğinde her iki örneklem grubunda da öğrenci ve danışmanların görüşmeleri konusunda sorun yaşamayanların oran oldukça yüksektir. Bu bulgu olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, mekân uygun olmadığı için öğrencini danışmanla görüşmemesi durumunun her iki grupta da %24 oranında belirtilmiş olması bu konuda birtakım eksiklikler bulunduğunu göstermektedir. Bu soruda öğrencilerin diğer seçeneğinde belirttikleri noktalara içerik analizi yapıldığında, “danışmanın ilgisizliği nedeniyle görüşememe (12 kişi), “zamanı olmadığı için görüşeme” (6 kişi), “sorunları anlatmaya çekinme” (4 kişi) gibi sorunların olduğu saptanmıştır.

Buradaki bulgular, Adnan Menderes Üniversitesi'ndeki danışmanlık uygulamasında, sistemde bazı farklılıklar ve sorunlar olduğu ortaya çıkarmıştır. Bu sorunların öğrenciler açısından en uygun alternatifin ne olacağı düşünülerek çözülmesi uygun bir yol olabilir. Öğrencinin danışmanının kayıttan mezun olana kadar aynı öğretim elemanının olması ilkesi benimsenebilir, ancak istendiğinde değişiklik yapılabilme olanağı da olmalıdır. Ayrıca mekanların öğrenci ile danışmanın gereken durumlarda rahatça görüşülebilecek şekilde planlanması, bazı sorunların çözümü için gerekli görünmektedir.

Bazı Faktörlerin Öğrenci- Danışman İlişkisine Etkilerine Yönelik Değerlendirmeler

Anketteki soruların diğer bir grubunda dünya görüşü, danışmanın cinsiyeti ve yaşı gibi faktörlerin öğrenci-danışman ilişkisini ne yönde etkilediğine (olumlu, olumsuz, etkisiz) ilişkin görüşler belirlenmiştir. Bu konuya ilişkin sonuçlar Tablo-9'da verilmiştir.

Tablo incelendiğinde öğretim elemanları ve öğrencilerin dünya görüşünün etkileri açısından farklılaştıkları görülmektedir. Bu farklılaşma istatistiksel bakımdan da anlamlıdır. Öğretim elemanları benzer dünya görüşüne sahip olmanın öğrencilere kıyasla ilişkiyi etkilemediğini daha büyük oranda belirtirken, öğrenciler bu etkinin olumlu yönde olduğunu öğretim elemanlarına kıyasla daha büyük oranda ifade etmişlerdir. Benzer şekilde öğretim elemanları farklı dünya görüşüne sahip olmanın öğrenci-danışman ilişkisini etkilemediğini öğrencilere kıyasla daha büyük oranda düşünmekte oysa öğrenciler arasında olumsuz yönde etkilediğini düşünenler daha büyük orandadır.

Tablo-9 Bazı faktörlerin öğrenci-danışman ilişkisini nasıl etkilediğine ilişkin görüşler

		Öğretim elemanları		Öğrenciler			
Özellik		Sayı	%	Sayı	%	χ^2	p
Dünya görüşü	Benzerlik					13.82	.003
	Olumsuz	1	1,1	23	4,2		
	Etkilemiyor	54	57,4	205	37,8		
	Olumlu	39	41,5	315	58,0		
	TOPLAM	94	100.0	543	100,0		
	Farklılık					15.85	.001
	Olumsuz	17	18,1	183	33,5		
	Etkilemiyor	76	80,9	328	60,0		
	Olumlu	1	1,1	36	6,6		
	TOPLAM	94	100,0	547	100,0		
Danışmanın cinsiyeti	Kadın					12.66	.005
	Olumsuz	0	0	18	3,3		
	Etkilemiyor	80	88,9	412	75,5		
	Olumlu	10	11,1	116	21,2		
	TOPLAM	90	100,0	546	100,0		
	Erkek						
	Olumsuz	4	4,4	44	8,1		
	Etkilemiyor	84	92,3	447	82,3		
	Olumlu	3	3,3	52	9,6		
	TOPLAM	91	100,0	543	100,0		
Cinsiyet	Aynı						
	Olumsuz	0	0	13	2,4		
	Etkilemiyor	74	77,1	383	69,6		
	Olumlu	22	22,9	154	28,0		
	TOPLAM	96	100,0	550	100,0		
	Farklı						
	Olumsuz	7	7,9	76	14,2		
	Etkilemiyor	78	87,6	426	79,5		
	Olumlu	4	4,5	34	6,3		
	TOPLAM	89	100,0	536	100,0		
Danışmanın yaşı	Genç						
	Olumsuz	5	5,3	26	4,7		
	Etkilemiyor	43	45,3	192	34,8		
	Olumlu	47	49,5	333	60,4		
	TOPLAM	95	100,0	551	100,0		
	Yaşlı						
	Olumsuz	28	30,8	204	37,4		
	Etkilemiyor	54	59,3	288	52,8		
	Olumlu	9	9,9	53	9,7		
	TOPLAM	91	100,0	545	100,0		

Öğrenci-danışman ilişkisini etkileyebilecek faktörler arasına alınan özelliklerden bir diğeri de danışmanın cinsiyeti ve danışman ve öğrencinin aynı cinsiyetten olup olmadığıdır. Frekans analizi sonuçları genel olarak incelendiğinde her iki grupta da dağılımlar benzer bir örüntüye işaret ediyor görünmektedir. Ancak farklılaşma analizi yapıldığında iki grupta danışmanın erkek ya da kadın olmasının etkisine ilişkin dağılımların istatistiksel bakımdan anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. Hiçbir öğretim elemanı danışmanın kadın olmasının öğrenci-danışman ilişkisini olumsuz etkilediğini belirtmemiştir. Her iki grupta kişilerin büyük çoğunluğunu danışmanın kadın olmasının ilişkiyi etkilemediğini

düşünmektedir. Ancak öğrenci grubunda bunun olumlu etkisi olduğunu düşünenlerin oranı daha fazladır. Bununla birlikte danışman ve öğrencini cinsiyetlerinin farklı ya da aynı olmasının etkisine ilişkin görüşler istatistiksel açıdan farklılaşmamaktadır. Bu durumda elde edilen sonuçların genel olarak danışmanın cinsiyetinin öğrenci-danışman ilişkisine etkilerini iki grup arasında çok büyük ölçüde farklı olmadığı söylenebilir. Her iki grupta da olumlu ya da olumsuz yönde etkisi olmadığını düşünenlerin oranı yüksektir.

Danışman ve öğrenci arasındaki yaş farkının ilişkilerine etkisine ilişkin her iki grubun bu konudaki görüşleri yine Tablo-9'da görülmektedir. Frekans analizi sonuçları incelendiğinde öğrenciler arasında danışmanın genç olmasının olumlu etkisi olduğunu belirtenlerin oranının öğretim elemanları grubuna kıyasla daha yüksek gibi görünmektedir. Öğretim elemanları arasında ise bu özelliğin etkisiz olduğunu belirtenler daha yüksek orandadır. Danışmanın yaşlı olmasının danışman-öğrenci ilişkisini ne yönde etkilediğine ilişkin sonuçlar her iki grubun yarısından fazlasının bu özelliğin etkisiz olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Ancak bu verilere uygulanan χ^2 analizi sonuçları iki grup arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılaşma olmadığını ortaya koymuştur.

Genel olarak, danışmanların yaş ve cinsiyetlerinin danışman öğrenci ilişkisini pek fazla etkilemediğinin saptanması olumlu bir sonuç olarak yorumlanabilir. Ancak dünya görüşlerinin benzerlik ve farklılığının ilişkileri etkilediğinin düşünülmesi bu konuda gerçekte sorun yaşanıp yaşanmadığının ya da varsa ne gibi sorunlar yaşandığına ilişkin daha ayrıntılı çalışmalar yapılması gerekliliğini gündeme getirmektedir.

Danışmanların Çeşitli Sorunlar Açısından Etkinlikleri

Danışmanların etkinliklerini belirleyebilmek üzere ankette, danışmana en sık iletilen sorunlar, danışmanın en çok yardımcı olduğu ve hiç yardımcı olamadığı sorunlar ile görevi olduğu ve olmadığı düşünülen sorunlar da sorulmuştur. Kişilerden ankette yer alan çeşitli sorunların sıralandığı listeden her soru için ilk üç sorunu sıralamaları istenmiştir. Bu sorulara verilen cevaplar öncelikle frekans analizine tâbi tutulmuş, daha sonra ağırlıklı toplamlar hesaplanarak öğrenciler ve öğretim elemanlarına ait veriler ayrı ayrı olmak üzere sıraya konmuştur. Tablo-10'da ağırlıklı toplamlara göre ilk üç sorun görülmektedir.

Tablo-10 Bazı sorunlar açısından danışmanın etkinliği

	Öğretim Elemanları	Öğrenciler	
		A.toplam	A.toplam
<i>En sık iletilen sorunlar</i>	Akademik başarı ile ilgili sorunlar	106	Ders kaydı sorunları 647
	Ekonomik sorunlar	88	Akademik başarı ile ilgili sorunlar 484
	Ders kaydı sorunları	64	Sosyal etkinliklerle ilgili sorunlar 375
<i>En çok yardımcı olduğu sorunlar</i>	Ders kaydı sorunları	121	Ders kaydı sorunları 670
	Akademik başarı ile ilgili sorunlar	104	Akademik başarı ile ilgili sorunlar 365
	Arkadaşlık sorunları	55	Sosyal etkinliklerle ilgili sorunlar 231
<i>Hiç yardımcı olmadığı sorunlar</i>	Ekonomik sorunlar	84	Ekonomik sorunlarım 215
	Aile sorunları	78	Aile sorunlarım 159
	Beslenme sorunları	56	Ruhsal sorunlarım 155
<i>Görevi olarak görülen sorunlar</i>	Akademik başarı ile ilgili sorunlar	157	Akademik başarı ile ilgili sorunlar 599
	Ders kaydı sorunları	118	Ders kaydı sorunları 525
	Yeni bir ortama uyum sorunları	40	Sosyal etkinliklerle ilgili sorunlar 286
<i>Görevi olarak görülmeyen sorunlar</i>	İdeolojik sorunlar	112	Aile sorunları 417
	Aile sorunları	70	Beslenme sorunları 273
	Barınma sorunları	35	İdeolojik sorunlar 220

Tablodan da izlenebileceği gibi, danışmanlara en sık iletilen sorunların ilk üçü arasında her iki grupta da ders kaydı sorunları ve akademik başarı ile ilgili sorunlar yer almaktadır. Ancak, danışmanlar öğrencilerin ekonomik sorunları kendilerine daha çok ilettiklerini düşünürken öğrenciler sosyal etkinliklerle ilgili sorunları daha fazla ilettiklerini belirtmektedirler.

Danışmanın en çok yardımcı olduğu sorunlar sıralamasında ders kaydı sorunları ve akademik başarı ile ilgili sorunlar her iki grupta da ilk iki sırada bulunmaktadır. Üçüncü sırada öğretim elemanları öğrencilerin arkadaşlık sorunları konusunda daha çok yardımcı olabildiklerini düşünürken, öğrenciler danışmanlarının sosyal etkinliklerle ilgili sorunlar konusunda yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin danışmana en sık ilettikleri sorunlar arasında üçüncü sırada yer alan sosyal etkinliklerle ilgili sorunların aynı grubun en çok yardımcı olunan sorunlar arasında da üçüncü sırada yer alması, öğrencilerin danışmanlarının bu konudaki yardımlarından memnun olduklarının göstergesi olarak yorumlanabilir.

Danışmanın hiç yardımcı olamadığı sorunlar arasında her iki grupta da ilk sıralarda ekonomik sorunlar ve aile sorunları bulunmaktadır. Bu sorunlar konusunda zaten danışmanın tam bir etkinliğini olması biraz zor görünmekle birlikte, bunları aslında öğrencilerin yardım edilmesini istedikleri, danışmanların da yardım edebilmeyi istedikleri sorunlar olarak değerlendirmek de mümkündür.

Danışmanın görevi arasında görülen sorunların değerlendirilmesi iki örneklem grubu için oluşturulan sıralamada ilk iki sırada aynı sorunların bulunduğunu ortaya çıkarmıştır. Bunlar akademik başarı ile ilgili sorunlar ve ders kaydı sorunlarıdır. Ancak üçüncü sırada öğrenciler sosyal etkinliklerle ilgili sorunların, danışmanlar ise uyum sorunlarının danışmanın görevleri arasında görmektedirler.

Danışmanın görevi olarak görülmeyen sorunlarla ilgili ağırlıklı toplamlar incelendiğinde, ideolojik sorunların ve aile sorunlarının her iki grupta ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir. Buna karşılık, öğretim elemanları barınma sorunlarının, öğrenciler ise beslenme sorunları ile ilgilenmenin danışmanın görevi olmadığını düşünmektedirler.

Genel olarak, danışmanlara iletilen sorunlar arasında en sık belirtilenler, danışmanların yönetmeliklerde yer alan görevleri arasında ilk sıralarda bulunmaktadır. Öğrencilerin gerçekten en yoğun olarak uğraşmak zorunda kaldıkları ders kaydı, akademik başarı ve sosyal etkinliklerle ilgili sorunların aynı zamanda danışmanların en çok yardımcı olduğu ve görevi olarak görülenler arasında sayılması danışmanın görevleri konusundaki bilgi düzeyinin hem öğretim elemanları, hem de öğrenciler tarafından bir ölçüde bilindiğinin göstergesi olarak kabul edilebilir.

Danışmanın hiç yardımcı olamadığı ve görevi olarak görülmeyen sorunlar arasında sayılmaktadır. Ancak bu bulgular görevlerin yerine getirilmesinde birtakım sorunlar olduğunu, bu konuda ek bilgi ihtiyacı olabileceğini düşündürmektedir.

Bazı Kişisel Nitelikler Açısından Danışmanlara Yönelik Değerlendirmeler

Öğrencilerin danışmanlarını, öğretim elemanlarının kendilerini danışman olarak bazı kişilerarası özellikler açısından nasıl değerlendiklerine ilişkin sorularda kişilerden öncelikle o özelliğin danışmanda bulunmasının ne derecede önemli olduğunu “hiç önemi yok”tan “çok önemli”ye giden 5’li ölçekte değerlendirmeleri istenmiştir. Bu özellikler şunlardır: Danışmanlıkla ilgili gerekenleri bilme, esnek olma, güler yüzlü olma, güven verici olma, hoşgörülü olma, ileri görüşlü olma, iletişime açık olma, öğrenci ile ilgili bilgileri başkasına açmama, saygılı olma, sorun çözücü olma, arandığında bulunabilmedir. Daha sonra, danışmanlara yönelik değerlendirmeleri ve algılamaları karşılaştırmak üzere, öğrenci

formunda kendi akademik danışmanının, danışman formunda ise kendisinin her bir özelliği ne ölçüde taşıdığı sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevapların analiz edilmesi sonucunda elde edilen sonuçlar tablolaştırılmıştır.

Tablo-11 Danışmanın danışmanlıkla ilgili bilgisinin önemi ve bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç Önemli yok	0	0	2	0,4
	Önemli değil	1	1,1	6	1,1
	Kararsızım	1	1,1	12	2,2
	Önemli	21	22,1	134	24,9
	Çok önemli	72	75,8	385	71,4
	TOPLAM	95	100,0	539	100,0
Taşıma derecesi	Hiç taşımıyor	0	0	24	4,5
	Pek taşımıyor	4	4,2	55	10,3
	Kararsızım	11	11,6	122	22,8
	Genel olarak taşıyor/um	70	73,7	200	37,5
	Tamamen taşıyor/um	10	10,5	133	24,9
	TOPLAM	95	100,0	534	100,0

Tablo-11’de görüldüğü gibi hem öğretim elemanları hem de öğrenciler akademik danışmanın danışmanlıkla ilgili gerekenleri bilmesinin önemli olduğunu düşünmektedirler. Bu açıdan iki grup arasında istatistiksel bakımdan da anlamlı bir fark yoktur. Ancak danışmanın bu özelliği ne ölçüde taşıdığına ilişkin algılamalar iki grupta istatistiksel bakımdan anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır ($\chi^2 = 47.07$, s.d.=5, $p<.000$). Öğretim elemanları büyük oranda bu özelliği genel olarak taşıdıklarını belirtmelerine rağmen öğrenciler danışmanları ile aynı algıya sahip değildir. Ancak bu soruya ilişkin tepkilerin dağılımında danışmanın bu özelliği tamamen taşıdığını düşünen öğrencilerin oranının, öğretim elemanlarından daha yüksek olması ilginç bir bulgu gibi görünmektedir.

Değerlendirilen bir başka özellik “esnek olma”dır. Bu özelliğin ne ölçüde önemli görüldüğü ve danışmanların ne ölçüde bu özelliğe sahip olduğuna ilişkin algılamaları gösteren sonuçlar Tablo-12’dir.

Tablo-12 Danışmanın esnek olmasının önemi ve bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç önemi yok	1	1,0	7	1,3
	Önemli değil	3	3,1	19	3,5
	Kararsızım	8	8,3	35	6,5
	Önemli	64	66,7	289	53,7
	Çok önemli	20	20,8	188	34,9
	TOPLAM	96	100,0	538	100,0
Taşıma derecesi	Hiç taşımıyor/um	1	1,1	18	3,4
	Pek taşımıyor/um	4	4,2	51	9,6
	Kararsızım	14	14,7	131	24,7
	Genel olarak taşıyor/um	49	51,6	214	40,3
	Tamamen Taşıyor/um	27	28,4	117	22,0
	TOPLAM	95	100,0	531	100,0

Tablo-12 incelendiğinde, esnek olma özelliğinin de her iki grupta önemli görüldüğü anlaşılmaktadır. İstatistiksel açıdan da bir farklılaşma bulunmamıştır. Danışmanların bu özelliği ne ölçüde taşıdıklarına ilişkin kendi değerlendirmeleri ile öğrencilerin değerlendirmeleri karşılaştırıldığında tabloda da görülen farklılıklar istatistiksel açıdan anlamlıdır ($\chi^2 = 13.95$, s.d.=5, $p < .01$). Ancak yine tablodaki yüzdeler incelendiğinde değerlendirmelerin en azından bir ölçüde de olsa birbirine benzer olduğu söylenebilir.

Danışman-öğrenci ilişkisi için önemli olup olmadığı değerlendirilen “güleryüzlü olma” ile ilgili sonuçlar da Tablo-13’de görüldüğü gibi ilginç bir durumu ortaya koymaktadır.

Tablo-13 Danışmanın güleryüzlü olmasının önemi ve bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç Önemi Yok	0	0	2	0,4
	Önemli değil	4	4,2	4	0,7
	Kararsızım	4	4,2	10	1,8
	Önemli	45	47,4	162	29,8
	Çok önemli	42	44,2	365	67,2
	TOPLAM	95	100,0	543	100,0
Taşıma derecesi	Hiç Taşımıyor	0	0	15	2,8
	Pek taşımıyor	7	7,4	56	10,4
	Kararsızım	9	9,6	48	8,9
	Genel olarak taşıyor	38	40,4	194	36,1
	Tamamen taşıyor/um	40	42,6	224	41,7
	TOPLAM	94	100,0	537	100,0

İki örneklem grubunda danışmanın güleryüzlü olmasının ne derecede önemli görüldüğüne ilişkin Tablo-13’de görülen değerler karşılaştırıldığında öğrencilerin bu özelliğe danışmanlardan daha fazla önem verdikleri dikkati çekmektedir. Bu farklılık istatistiksel bakımdan da anlamlıdır ($\chi^2 = 25.41$, s.d.=5, $p < .000$). Danışmanların ne kadar güleryüzlü görüldüklerine ilişkin değerlendirmeler, her iki grupta da benzer şekilde en azından genel olarak bu özelliğe sahip şeklinde algılandıklarını ortaya koymaktadır. Bu açıdan iki grup arasında istatistiksel bakımdan da anlamlı bir farklılık yoktur.

Güven verici olmanın danışmanlık açısından ne ölçüde önemli görüldüğü ve danışmanların bu özelliği taşıma derecelerine ilişkin cevaplar analiz edildiğinde Tablo-14’deki gibi bir durum ortaya çıkmaktadır.

Tablo-14 Danışmanın güven verici olmasının önemi ve danışanın bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç Önemi yok	0	0	3	0,6
	Önemli değil	0	0	4	0,7
	Kararsızım	2	2,1	9	1,7
	Önemli	21	21,6	102	18,8
	Çok Önemli	74	76,3	426	78,3
	TOPLAM	97	100	544	100,0
Taşıma derecesi	Hiç Taşımıyor	0	0	28	5,2
	Pek taşımıyor	1	1,1	35	6,5
	Kararsızım	11	11,6	125	23,3
	Genel olarak taşıyor	40	42,1	175	32,6
	Tamamen taşıyor/um	43	45,3	173	32,3
	TOPLAM	95	100,0	536	100,0

Tablodan izleneceği gibi güven verici olma her iki grupta da yüksek oranda önemli görülmektedir. Kikare sonuçları da bu açıdan iki grup arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılaşma olmadığını göstermektedir. Ancak bu özelliğe danışmanın sahip olması açısından yapılan değerlendirmelere bakıldığında, danışmanların kendilerini öğrencilerin onlara yönelik algılarına kıyasla daha güven verici buldukları göze çarpmaktadır. Bu farklılık istatistiksel açıdan da anlamlıdır ($\chi^2 = 22.35$, s.d.=5, $p < .000$). Söz konusu özellik bakımından öğrenciler arasında kararsız olanların da diğer özelliklerle ilgili değerlendirmelerdekine kıyasla daha büyük oranda olması da dikkat çekici bir bulgu gibi görünmektedir.

Öğrencini gereksinim duyduğunda akademik danışmanına ulaşım ulaşmadığı konusu, danışman-öğrenci ilişkisi söz konusu olduğunda öğrenciler tarafından çeşitli ortamlarda dile getirildiği gözlemlendiği için ankette bununla ilgili bir değerlendirme de yer almıştır. Bu konudaki değerlendirmelerin analizi Tablo-15 'deki sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

Tablo-15 Danışmanın arandığında bulunabilmesinin önemi bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç Önemli yok	2	2,1	3	0,6
	Önemli değil	14	14,7	43	7,9
	Kararsızım	13	13,7	24	4,4
	Önemli	51	53,7	273	50,4
	Çok Önemli	15	15,8	199	36,7
	TOPLAM	95	100,0	542	100,0
Taşıma derecesi	Hiç Taşımıyor/um	0	0	15	2,8
	Pek taşımıyor/um	15	15,8	74	13,9
	Kararsızım	18	18,9	108	20,3
	Genel olarak taşıyor/um	50	52,6	243	45,7
	Tamamen taşıyor/um	12	12,6	92	17,3
	TOPLAM	95	100,0	532	100,0

Tablo-15 incelendiğinde, arandığında bulunabilme özelliğinin ne ölçüde önemli görüldüğüne ilişkin değerlendirmeler açısından iki gruptaki dağılımların farklı olduğu dikkati çekmektedir. İstatistiksel bakımdan da anlamlı ($\chi^2 = 30.34$, s.d.=5, $p < .000$) olan bu farklılık, öğrencilerin bu özelliğe daha fazla önem verdikleri yönündedir. Ancak, danışmanların bu özelliği taşıma derecelerine ilişkin değerlendirmelerde iki grup arasında büyük bir farklılık görülmemektedir. Hem öğrenciler hem de öğretim elemanları danışmanların büyük oranda arandıklarında bulunabildiklerini düşünmektedirler.

Danışmanların hoşgörülü olmasının ne ölçüde önemli görüldüğü ve hali hazırda bu özelliği ne ölçüde taşıdıklarına ilişkin değerlendirmelerin analizi Tablo-16'daki sonuçları ortaya çıkarmıştır. Danışmanın hoşgörülü olması, tablodan izlenebileceği gibi, her iki örneklem grubunda da benzer oranlarda önemli görülmektedir. Bu özellik açısından iki grup arasında anlamlı bir farklılık da yoktur. Öğretim elemanlarının ne ölçüde hoşgörülü olarak değerlendirildiklerine ilişkin analiz sonuçları ise gruplar arasında istatistiksel bakımdan da anlamlı bir farklılık ortaya çıkarmıştır ($\chi^2 = 12.21$, s.d.= 5, $p < .03$). Ancak, tablodaki yüzde değerleri incelendiğinde farklılığın çok büyük olmadığı göze çarpmaktadır. Her iki örneklem grubunda da danışmanların en azından genel olarak hoşgörülü algılandıklarını söylemek mümkündür.

Tablo-16 Danışmanın *hoşgörülü olmasının* önemi ve bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç Önemli yok	0	0	0	0
	Önemli değil	1	1,0	5	0,9
	Kararsızım	0	0	4	0,7
	Önemli	42	43,8	189	34,9
	Çok Önemli	53	55,2	343	63,4
	TOPLAM	96	100,0	541	100,0
Taşıma derecesi	Hiç Taşımıyor/um	0	0	15	2,8
	Pek taşımıyor/um	0	0	24	4,5
	Kararsızım	12	12,6	99	18,5
	Genel olarak taşıyor/um	47	49,5	229	42,8
	Tamamen taşıyor/um	36	37,9	168	31,4
	TOPLAM	95	100,0	535	100,0

İleri görüşlü olmanın danışmanlık açısından önemi ve danışmanların bu boyutta nasıl değerlendirildiklerine ilişkin sonuçlar Tablo-17’de sunulmaktadır.

Tablo-17 Danışmanın *ileri görüşlü olmasının* önemi ve bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç Önemli yok	1	1,0	1	0,2
	Önemli değil	1	1,0	19	3,5
	Kararsızım	1	1,0	19	3,5
	Önemli	40	41,7	185	34,1
	Çok Önemli	53	55,2	318	58,7
	TOPLAM	96	100,0	542	100,0
Taşıma derecesi	Hiç Taşımıyor/um	0	0	16	3,0
	Pek taşımıyor/um	0	0	30	5,6
	Kararsızım	12	12,6	136	25,5
	Genel olarak taşıyor/um	53	55,8	183	34,3
	Tamamen taşıyor/um	30	31,6	168	31,5
	TOPLAM	95	100,0	533	100,0

Tablodan da izleneceği gibi, ileri görüşlü olma hem öğrenciler hem de öğretim elemanları tarafından danışmanlık için önemli görülmektedir. Bu açıdan iki grubun değerlendirmeleri istatistiksel bakımdan anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Danışmanların ne ölçüde bu özelliği taşıdıkları ile ilgili sonuçlara bakıldığında, danışmanların kendilerini en azından genel olarak ileri görüşlü değerlendirirken öğrencilerin onları aynı oranda böyle algılamadıkları görülmektedir. Yapılan kıkare analizi sonuçları, bu özellik açısından iki grubun değerlendirmelerinin istatistiksel bakımdan da anlamlı bir şekilde farklı olduğunu ortaya koymuştur ($\chi^2 = 26,24$, s.d.=5, $p < .000$). Danışmanların iletişime açık olmalarının önemli görülme derecesi ve ne ölçüde bu özelliklerinin olduğuna ilişkin öğrencilerin ve öğretim elemanlarının değerlendirmeleri analiz edildiğinde Tablo-18’deki sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Tablo-18 Danışmanın iletişime açık olmasının önemi ve bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç Önemi yok	1	1	0	0
	Önemli değil	0	0	8	1,5
	Kararsızım	1	1	10	1,8
	Önemli	21	21,6	133	24,4
	Çok Önemli	74	76,3	393	72,2
	TOPLAM	97	100,0	544	100,0
Taşıma derecesi	Hiç Taşımıyor/um	0	0	12	2,2
	Pek taşımıyor/um	1	1,0	40	7,5
	Kararsızım	6	6,3	106	19,8
	Genel olarak taşıyor/um	42	43,8	186	34,8
	Tamamen taşıyor/um	47	49,0	191	35,7
	TOPLAM	96	100,0	535	100,0

Tablo-18'deki değerler incelendiğinde danışmanların iletişime açık olmasının hem öğrenciler hem de öğretim elemanları tarafından önemli görüldüğü anlaşılmaktadır. Ancak danışmanları ne ölçüde iletişime açık algılandıklarına ilişkin değerler iki örneklem grubu arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir şekilde farklıdır ($\chi^2 = 25.07$, s.d.=5, $p < .000$). Danışmanlar kendilerini daha büyük oranda iletişime açık görürlerken öğrencilerin bir kısmının bu konuda kararsız olduğu dikkati çekmektedir.

Öğrenci danışman ilişkisinde zaman zaman özel bilgiler içeren konulara girilebilmektedir. Bu bakımdan danışmanların öğrenci ile ilgili özel bilgileri başkalarına açmamasını ne ölçüde önemli görüldüğü ve danışmanların bunu ne kadar yerine getirdikleri de sorgulanmıştır. Bu nokta ile ilgili sonuçlar Tablo-19'da sunulmaktadır.

Tablo-19 Danışmanın öğrenci ile ilgili bilgileri başkasına açmamasının önemi ve bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç Önemi yok	0	0	10	1,8
	Önemli değil	1	1,0	9	1,7
	Kararsızım	1	1,0	12	2,2
	Önemli	11	11,5	74	13,7
	Çok Önemli	83	86,5	437	80,6
	TOPLAM	96	100,0	542	100,0
Taşıma derecesi	Hiç Taşımıyor/um	0	0	17	3,2
	Pek taşımıyor/um	0	0	14	2,6
	Kararsızım	3	3,1	162	30,5
	Genel olarak taşıyor/um	23	23,7	114	21,5
	Tamamen taşıyor/um	69	71,1	224	42,2
	TOPLAM	97	97,9	531	100,0

Danışmanın öğrenci ile ilgili bilgileri başkalarına açmamasına hem öğrenciler hem de danışmanlar çok büyük oranda önem vermektedirler. Ancak, danışmanın ne ölçüde buna dikkat ettiğini yansıtan değerlendirmelerde farklılık olduğu dikkati çekmektedir. İstatistiksel açıdan da anlamlı olan bu fark ($\chi^2 = 48.07$, s.d.=5, $p < .000$), Tablo-19 incelediğinde yüzde değerlerinden de açıkça anlaşılmaktadır. Öğretim elemanlarının tamamına yakını öğrenci ile ilgili bilgileri başkaları ile paylaşmadıklarını düşünürken öğrencilerin %30'u bu konuda

kararsız olduklarını bildirmekte, ancak %42'si danışmanın bu özelliği tamamen taşıdığını düşünmektedir.

Saygılı olma danışmanlık için ne ölçüde önemli görüldüğü incelenen bir başka özelliktir. Bunun ne derecede önemli görüldüğü ve danışmanların bu açıdan nasıl algılandıklarına ilişkin sonuçlar Tablo-20'de görülmektedir. Tablodaki, danışmanların saygılı olmasının ne ölçüde önemli görüldüğüne ilişkin sonuçlar incelendiğinde, iki örneklem grubuna ilişkin oranların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Hem öğrenciler hem de öğretim elemanları saygılı olmanın önemli bir özellik olduğunu düşünmektedirler. Danışmanların ne ölçüde saygılı olma özelliğine sahip olarak değerlendirildiklerine bakıldığında iki grup arasında farklılık olduğu görülmektedir ($\chi^2=22.84$, s.d.=5, $p<.000$). Öğretim elemanları kendilerini danışman olarak en azından genel olarak saygılı algılarlarken öğrencilerden bir kısmı aksini düşünmekte ya da bu konuda kararsız kalmaktadırlar.

Tablo-20 Danışmanın saygılı olmasının önemi ve bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç Önemli yok	0	0	3	0,6
	Önemli değil	0	0	15	2,8
	Kararsızım	4	4,2	21	3,9
	Önemli	36	37,9	188	34,7
	Çok Önemli	55	57,9	315	58,1
	TOPLAM	95	100,0	542	100,0
Taşıma derecesi	Hiç Taşımıyorum/um	0	0	18	3,4
	Pek taşımıyorum/um	0	0	14	2,6
	Kararsızım	2	2,1	75	14,1
	Genel olarak taşıyorum/um	36	37,9	196	36,8
	Tamamen taşıyorum/um	57	60,0	229	43,0
	TOPLAM	95	100,0	532	100,0

Danışmanın sorun çözücü olmasının ne ölçüde önemli görüldüğü ve bu özellik açısından nasıl algılandığına ilişkin analiz sonuçları Tablo-21'deki durumu ortaya koymaktadır.

Tablo-21 Danışmanın sorun çözücü olmasının önemi ve bu özelliği taşıma derecesi

		Öğretim elemanları		Öğrenciler	
		Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Önem derecesi	Hiç Önemli yok	0	0	4	0,7
	Önemli değil	0	0	15	2,8
	Kararsızım	4	4,3	21	3,9
	Önemli	45	47,9	185	34,4
	Çok Önemli	45	47,9	313	58,2
	TOPLAM	94	100,0	538	100,0
Taşıma derecesi	Hiç Taşımıyorum/um	0	0	31	6,0
	Pek taşımıyorum/um	3	3,2	48	9,2
	Kararsızım	14	15,1	149	28,6
	Genel olarak taşıyorum/um	55	59,1	195	37,4
	Tamamen taşıyorum/um	21	22,6	98	18,8
	TOPLAM	93	100,0	521	100,0

Danışmanlık için sorun çözücü olmanın ne ölçüde önemli görüldüğü bakımından öğrenciler ve öğretim elemanları arasında pek fark yoktur. Her iki grupta da bu özellik en azından genel olarak önemli görülmektedir. Ancak öğrenciler danışmanlarını, öğretim elemanları da danışman olarak kendilerini bu bakımdan değerlendirdiklerinde farklı düşündükleri ortaya çıkmaktadır. Bu farklılık istatistiksel bakımdan da anlamlıdır ($\chi^2 = 2613$, s.d.=5, $p < .000$). Danışman öğretim elemanları kendilerini en azından genel olarak sorun çözücü olarak görürken öğrencilerin bir kısmı bu konuda kararsız kaldıklarını bildirmişlerdir.

Genel olarak bakıldığında danışmanların belli kişisel özelliklerinin olmasının önemi konusunda çoğunlukla öğretim elemanları ile öğrenciler görüş birliği içinde oldukları anlaşılmaktadır. Ancak bu özellikleri taşıma dereceleri açısından yapılan değerlendirmelerin farklılaşması, öğretim elemanlarının kendilerini değerlendiriyor olmalarının yarattığı subjektifliğin bir ölçüde işe karışmasına bağlanabilir. Bununla birlikte, öğretim elemanları ve öğrenciler her bir özellik için farklı bir referans noktası kullanmış da olabilirler. Başka bir deyişle, öğretim elemanı herhangi bir durumda kendi davranışının “esnek” olarak değerlendirirken, öğrenci aynı davranışı “esnek değil” diye değerlendirebilir. Ancak bu konudaki farklılıkların kaynağı ne olursa olsun ilişkileri etkileyeceği ve ancak doğrudan iletişimle çözülebileceği açıktır. Sözkonusu özelliklerle ilgili bulgular arasında en çok dikkati çeken danışmanın öğrenci ile ilgili bilgileri başkasına açmaması konusundadır. Hem öğretim elemanları hem de öğrenciler bu özelliğe çok önem vermektedir. Ancak danışmanın bu özelliği taşıma derecesine ilişkin tepkilerin oldukça farklı olması gerçekten önemli olan bu konuda daha ayrıntılı incelemelerin yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Danışmanın genel olarak 10 puanlı bir ölçekte değerlendirilmesi istenmiş ve öğrencinin danışmanını, öğretim elemanlarının da kendilerini nasıl değerlendirdikleri incelenmiştir. Bu soruyla ilgili bulgular Tablo-21’de görülmektedir.

Tablo-21 Akademik danışmanların 10 puanlı ölçekte nasıl değerlendirildikleri

Öğretim elemanları			Öğrenciler	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
1	0	0	19	3,6
2	0	0	15	2,8
3	0	0	24	4,5
4	3	3,2	29	5,4
5	3	3,2	51	9,6
6	6	6,3	59	11,0
7	33	34,7	80	15,0
8	38	40,0	126	23,6
9	7	7,4	74	13,9
10	5	5,3	57	10,7
TOPLAM	95	100,0	534	100,0

Tabloda öğretim elemanları ve öğrencilerin değerlendirmeleri arasında farklılıklar olduğu dikkati çekmektedir. Öğretim elemanlarından hiç kimse danışman olarak kendisine 4’ün altında puan vermediği halde, öğrencilerin yaklaşık %11’i danışmanına 4’ün altında puan vermiştir. Yapılan değerlendirmelerin iki grup için ortalaması alındığında, öğrencilerin puanlama ortalamaları 6.48, (standart sapma=2.72), öğretim elemanlarının ise 7.33 (standart sapma=1.59) olarak hesaplanmıştır. Bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan *t testi* ($F=46.03$) olarak hesaplanmıştır. Bu değer .000 düzeyinde anlamlıdır. Buna göre, öğrencilerin danışmanlarını, öğretim elemanlarından daha düşük puanla değerlendirdikleri söylenebilir.

Genel Olarak Akademik Danışmanlık Uygulamasına Yönelik Görüş Ve Öneriler

Ankette öğrencilerin ve akademik danışmanların genel olarak akademik danışmanlıkla ilgili görüş ve düşüncelerini almak üzere yöneltilen sorular danışmanın belirlenme usulü, karşılıklı değişiklik isteme hakkı, sistemin devamıyla ilgili görüşü ve danışmanlıkla ilgili ek bir bilgilendirmeye ihtiyaç duyup duymadığı ile ilgili olarak hazırlanmıştır.

Halen uygulanan danışmanlık sisteminin devamına ilişkin görüşlerin dağılımı Tablo-22’de görülmektedir.

Tablo-22 Danışmanlık sistemiyle ilgili görüşler

	Öğretim elemanları		Öğrenciler	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Bu haliyle devam etmelidir	40	43,5	177	32,9
Sistem değişerek devam etmelidir	49	53,3	297	55,2
Hiç bir şekliyle yararlı değildir.	3	3,3	64	11,9
TOPLAM	92	100,0	538	100,0

Tablo-22’ye göre öğretim elemanları ile öğrenciler arasında akademik danışmanlık uygulamasına yönelik görüşler bir ölçüde farklılık göstermektedir. Kikare analizi sonuçları bu farkın istatistiksel açıdan da anlamlı olduğunu göstermektedir ($\chi^2 = 8.17$, s.d.=3, $p < .04$). Her iki grupta da kişilerin yarısından fazlası sistemin değiştirilerek devam etmesi görüşündedir. Öğrenciler arasında sistemin bu haliyle devam etmesi yönünde görüş bildirenlerin oranı öğretim elemanlarına kıyasla daha düşük, hiçbir şekliyle yararlı olmadığını düşünenlerin oranı daha yüksektir.

Danışmanlık uygulamasında sorunlu görülen noktalardan biri olan hangi öğretim elemanının hangi öğrencinin danışmanı olacağının nasıl belirleneceği konusundaki görüşler açısından da (bkz. Tablo-23) öğretim elemanları ile öğrencilerin farklılaştığı bulunmuştur ($\chi^2 = 58.5$, s.d.=6, $p < .000$).

Tablo-23 Hangi öğretim elemanının hangi öğrenciye danışmanlık yapacağı nasıl belirlenmeli

	Öğretim elemanları		Öğrenciler	
	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%
Danışman öğrenciyi seçebilmeli	6	6,5	56	10,5
Öğrenciler kendi danışmanlarını seçebilmeli	41	44,6	394	74,1
Akademik kurul belirlemeli	19	20,7	25	4,7
Bölüm Başkanı/müdür seçmeli	13	14,1	27	5,1
Hem öğrenci hem danışmanın tercihi olmalı	0	0	1	0,2
Diğer	13	14,1	29	5,5
TOPLAM	92	100,0	532	100,0

Tablo-23’deki yüzdelere incelendiğinde öğrencilerin yaklaşık %75’inin öğrencilerin kendi danışmanlarının seçebilmeleri gerektiği görüşünde oldukları, öğretim elemanları arasında ise bu görüşte olanların yaklaşık %45 olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarının bir kısmı da, danışmanın akademik kurulda belirlenmesi gerektiğini düşünmektedirler.

Danışman ve öğrencinin karşılıklı değişiklik isteme hakkı konusundaki görüşler Tablo-24’de görülmektedir.

Tablo-24 Danışman ve öğrencinin karşılıklı olarak değişiklik isteme hakkı

	Öğretim elemanları		Öğrenciler	
	Kişi Sayısı		Kişi Sayısı	
Her ikisinin de değişiklik isteme hakkı olmamalıdır	14	14,9	59	11,2
Sadece akademik danışmanın değişiklik isteme hakkı olmalı	1	1,1	7	1,3
Sadece öğrencinin değişiklik yapma hakkı olmalı	10	10,6	57	10,8
Her ikisinin de değişiklik isteme hakkı olmalıdır.	69	73,4	403	76,6
TOPLAM	94	100,0	526	100,0

Araştırmanın örneklemini oluşturan iki grupta da hem akademik danışmanın hem de öğrencinin değişiklik isteme hakkının olması gerektiği görüşü yaygındır. Bu açıdan öğrencilerle öğretim elemanları arasında anlamlı bir fark yoktur. Bu bulgu hali hazırdaki danışmanlık uygulamasında bir değişiklik isteği olarak da yorumlanabilir.

Öğretim elemanları ve öğrencilerin akademik danışmanlık konusunda ek bir bilgilendirme gereksinimleri de sorgulanmıştır. Bu konuya ilişkin sonuçlar Tablo-25’dedir.

Tablo-25 Danışmanlıkla ilgili bilgilendirme ihtiyacı

	Öğretim elemanları		Öğrenciler	
	Kişi Sayısı		Kişi Sayısı	
Evet	59	64,1	279	53,1
Hayır	33	35,9	246	46,9
TOPLAM	92	100,0	525	100,0

Tablo-25’e bakıldığında araştırmaya katılan öğretim elemanları ve öğrencilerin yarısından fazlası akademik danışmanlık konusunda daha ayrıntılı bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir. Bu açıdan tabloda yer alan iki gruba ilişkin yüzdeler bir ölçüde farklı gibi görünse de bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Son olarak iki örneklem grubunun akademik danışmanlık uygulaması konusundaki önerileri incelenmiştir. Bunu için belirtilen ifadeler içerik analizi uygulanmıştır. Tablo-26’da öğrencilerin bu konudaki görüşlerine ilişkin sonuçlar görülmektedir.

Tablo-26 Öğrencilerin akademik danışmanlıkla ilgili önerileri

Öneriler	Kişi sayısı	%
Akademik danışmanlar, öğrencileriyle daha yakından ilgilenmeli, samimi, dürüst, güven verici bir iletişim ortamı sağlamalıdır.	57	10,1
Akademik Danışmanlık görüşme saatleri belirlenmeli, uygun görüşme odaları sağlanmalı	15	2,7
Öğrenciler, akademik danışmanlık hizmetlerinin içeriği, uygulamalar, birimler ve okul olanakları konusunda bilgilendirilmeli	13	2,3
Akademik danışmanlar, danışmanlık hizmetleri hakkında bilgilendirilmeli.	9	1,6
Akademik danışmanlar, öğrencilerinin geleceğe ilişkin beklentilerini gerçekleştirmede, özellikle meslek edinme ve lisansüstü öğrenim konularında rehberlik etmelidirler.	5	0,9

Öğrencilerin bu konudaki önerileri ilginç sonuçlar ortaya koymaktadır. Şöyle ki, öğrencilerin önemli bir kısmı (51 kişi, %9), danışmanlarıyla olan ilişkilerinde ilgi, güven ve

samimiyet istemektedir. Belki çağımızda normal bir insani ilişkide de en çok aranan bu durumun öğrencilerin isteği olarak karşımıza çıkması bizler için şaşırtıcı değildir. Her ne kadar büyük çoğunluğu bu soruyu cevaplandırmamışsa da bu durum, açıkça danışmanlık hizmetlerinin öğrenciler için faydalı olduğunu, öğrencilerin danışmanlarıyla daha yakın ilişkiye girmek istediklerini ve onlardan beklentilerinin yüksek olduğunu gösteren bir bulgu olarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin bazıları (15 kişi, %2), akademik danışmanlık hizmetlerinin daha verimli olması için görüşme saatlerinin belirli olmasını ve bu görüşmeler için soğuk çalışma ortamından uzak sıcak mekanlar yaratılması gerektiğini düşünmektedirler. Öğrencilerin bu isteği bir önceki değerlendirmeyi destekler bir öneri olarak değerlendirilip ve dikkate alınabilir.

Öğrencilerin danışmanlık hizmetlerinin içeriği, nasıl ve nerelerde gerçekleştirildiği gibi konularda yeterli bilgiye sahip olmadıkları verdikleri cevaplardan anlaşılmaktadır. Öğrencilerden 13'ü bu konuya işaret etmiş ve ek bilgilendirmenin yararlı olacağını ifade etmiştir. Akademik danışmanların kendi görevleriyle ilgili bilgilendirmeye tabi tutulması gerektiğini düşünen 9 öğrenci vardır. Görülüyor ki, hem öğrencilerin hem de akademik danışmanların bu konuda destekleyici bilgilendirme toplantılarına katılmalarının yararlı olacağına dair bir kanaat vardır.

Çalışmada genel olarak danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşlerle ilgili bulgular, öğrenci ve öğretim elemanları grubunda danışmanlığın gerekli görüldüğünü, ancak bazı değişiklikler yapılmasına da ihtiyaç duyulduğunu ortaya çıkarmıştır. Danışmanların belirlenmesi için nasıl bir sistemin uygun olduğu konusunda görüşler çeşitlenmektedir. Ayrıca danışmanlıkla ilgili bilgilenebilirliğe ihtiyaç duyulduğunu görülmektedir. Bu bulgulara genel olarak bakıldığında danışmanlıkla ilgili olumlu bir bakış olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada üniversitelerimizde uygulanan akademik danışmanlık konusundaki görüş ve değerlendirmeler yeni kurulan üniversitelerden Adnan Menderes Üniversitesi örneğinde incelenmektedir. Bu çalışma ile, konunun ilgili tarafları olan akademik danışmanlar ve öğrencilerin gözünden hem genel olarak bu uygulamaya yönelik değerlendirmelerin hem de sözkonusu üniversitedeki durumun ve öğrenciler ile danışmanların karşılıklı algılarının ortaya konmasına çalışılmıştır.

Bu araştırmanın sonuçlarından hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

- Üniversite gençliği konusunda gerek psikolojik sorunlar gerekse öğrenci-öğretim elemanı ya da danışman ilişkilerini geliştirecek bilimsel araştırmalar yapılmasına ihtiyaç vardır.
- Bu ihtiyaç bağlamında, öğrenci-danışman ilişkileri konusunda uzmanlaşmış kişilerin yetiştirilmesi ve üniversitelerde istihdam edilmesi, bu uzmanların yer aldığı ayrı bir akademik birimin rehberlik hizmeti vermesi yararlı olacaktır. Böyle bir uygulama öncelikle;

1. Hem genel olarak üniversiteler bazında ve hem de her üniversitelerin kendi özel sorunlarının tanınması, sınıflandırılması ve ayrıştırılmasına dönük geniş bir bilgi ağı oluşturulabilir.

2. Öğrencilerin danışmanlık konusundaki beklentilerinin daha üst düzeyde giderilmesi, öğrencilerin, danışmanların ve yönetimin bilgilendirilmesi sağlanabilir.

3. Danışmanlar, bu konuda yetkin uzmanların bilgilendirme ve yönlendirmesiyle daha aktif ve sorun çözücü bir yaklaşım geliştirebilirler.

4. Öğrenci profili hakkında bilgi sahibi olan danışmanlar ve yönetim, karşılaşılan sorunların çözümü yönünde daha yaratıcı ve yapıcı bir tavır geliştirebilir.

KAYNAKÇA

ADÜ Eğitim ve Öğretim Rehberi 2000-2001

CAN H. ve SEMİH G. (1999), *Hukukun Temel Kavramları*, Siyasal Kitabevi, Ankara

GLICKMAN, C. D., S. P. Gordon, ve J. M. Ross-Gordon (2000) *Super Vision and Instructional Leadership: A Developmental Approach*. Allyn and Bacon.

GÜRİZ A. (1997), *Hukuk Başlangıcı*, Siyasal Kitabevi, Ankara.

MEB (1988) *I. Gençlik Şurası: Raporlar, Görüşmeler ve Kararlar*. 24-28 Ekim, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, İstanbul.

PITMAN T.(2000), “Perceptions of Academics and Students as Customers: a Survey of Administrative Staff in Higher Education”, *Journal of Higher Education Policy & Management*, vol.22, Issue 2.

WHITE, D. (1992) “The Instructional Supervisor as a Cultural Guide” *Urban Education*, Vol. 26, issue 4.

2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu.